

19 Ιανουαρίου 2009
Αριθμ. Πρωτ. 2182/06/3
Ειδ. Επιστήμονας: Ευτ. **Φυτράκης**

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
Δνση Κρατικής Ασφάλειας/4^ο Τμήμα
Π.Κανελλοπούλου – 4
101 77 ΑΘΗΝΑ

Θέμα: Υπογραφή κατόχου επί Δ.Α.Τ.

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά σχετικά με την έκδοση Δελτίων Αστυνομικής Ταυτότητας. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα:

I. Για την επίτευξη της κοινωνικής επανένταξης ψυχικά ασθενών, που ζουν σε Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Οικοτροφεία, Ξενώνες κ.λπ.), επιδιώχθηκε η έκδοση Δελτίων Αστυνομικής Ταυτότητας σ' αυτούς που στερούνταν. Όμως, όπως αναφέρεται, ορισμένα Αστυνομικά Τμήματα, θεωρούν συλλήβδην αυτά τα άτομα ως «αγράμματα» ή «στερούμενα του δικαιώματος υπογραφής» χωρίς να προηγείται κάποια ειδική εξέταση γι' αυτό. Κατ' αποτέλεσμα, στο σχετικό χώρο του Δ.Α.Τ. αντί της υπογραφής του κατόχου, τίθενται οι λέξεις «*αδυναμία υπογραφής*» ή «*αγράμματος*», δεδομένα τα οποία, ωστόσο, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Επιπλέον, οι ως άνω αναφορές εμποδίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών των πολιτών, δυσχεραίνουν τις συναλλαγές τους, περιορίζουν τις δυνατότητες οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητάς τους και τέλος, λειτουργούν στιγματιστικά γι' αυτούς.

II. Πρόσφατα ο Συνήγορος του Πολίτη, με ευρύτερης εμβέλειας παρέμβασή του¹, διαπίστωσε «*την έλλειψη ρητής νομοθετικής πρόβλεψης στις κανονιστικές ισχύος διατάξεις τόσο των προϋποθέσεων, όσο και της διαδικασίας, η οποία θα έπρεπε να εφαρμόζεται από την αρμόδια εκδούσα αστυνομική αρχή προκειμένου να εξακριβωθεί το πραγματικό γεγονός ότι ο*

¹ Βλ. Σύνοψη διαμεσολάβησης, «Δικαίωμα υπογραφής πολίτη τσιγγανικής καταγωγής στο δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ανεξαρτήτως γραμματικών γνώσεων», Νοέμβριος 2008 = www.synigoros.gr/pdf_01/7388_1_tsig2.pdf

κάτοχος στερείται της δυνατότητας να θέσει υπογραφή στο σχετικό πεδίο.» Παράλληλα όμως σημειώθηκε ότι «δεν υφίσταται κατ' αρχήν νομική υποχρέωση των πολιτών να έχουν συγκεκριμένο τύπο υπογραφής»

Εξάλλου, όπως και η υπηρεσία σας έχει δεχθεί (αρ. πρωτ. 8200/83-541222/31-3-2003) «η υπογραφή, ως ιδιόγραφο διακριτικό γνώρισμα, πρέπει να είναι **εξατομικεύσιμη** και μάλιστα μη δεκτική απομιμήσεως, **αναγνωρίσιμη**, αλλά όχι κατ' ανάγκη και **αναγνώσιμη**». Επιπλέον η υπογραφή «τίθεται ως σύμβολο» και «**[ε]ναπόκειται δε στην ελεύθερη βούληση των πολιτών να τη θέτουν με τύπο και μορφή που προσιδιάζει στην προσωπικότητα τους και δηλώσει την ταυτοπροσωπία τους**». Συνεπώς, η κακότεχνη ή ανορθόγραφη ή και σχηματική υπογραφή, εφόσον είναι εξατομικεύσιμη (πρέπει να) γίνεται δεκτή. Αντίθετα, η αποτροπή του κατόχου Δ.Α.Τ. από την υπογραφή επ' αυτού, ως απολύτως εξαιρετική περίπτωση, πρέπει να υιοθετείται μόνο τότε όταν είναι απολύτως αδύνατο, παρά κάθε επιμέλεια, να θεωρείται αναγνωρίσιμη.

III. Από το συνδυασμό των ανωτέρω δεδομένων, συνάγεται ότι ίσως χρήζει εκ μέρους σας διευκρινίσεως, προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, η υποχρέωση αποδοχής της υπογραφής του κατόχου Δ.Α.Τ. ο οποίος διαμένει σε Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Μ.Ψ.Α.), ασχέτως της «ποιότητας» αυτής.

Συνημμένα αποστέλλονται, ενδεικτικώς, δώδεκα (12) φωτοαντίγραφα Δ.Α.Τ., ατόμων που στερήθηκαν της δυνατότητα υπογραφής, με παράθεση επί τούτων της πρωτότυπης υπογραφής των κατόχων.

Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούμε αφού εξετάσετε την υπόθεση να μας ενημερώσετε για τις απόψεις σας επί του θέματος και τις ενέργειες που τυχόν προτίθεστε να αναλάβετε.

Για κάθε παραπέρα πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση

Κύριο

*** **

*** **